

**Про надання роз'яснень щодо
можливості адвокатів,
зареєстрованих в одному
адвокатському об'єднанні,
здійснювати захист осіб,
які в одному кримінальному
провадженні мають різний
процесуальний статус**

Адвокатська діяльність є незалежною професійною діяльністю адвоката щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту (пункт 2 частини першої статті 1 Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», далі – Закон).

Відповідно до статті 4 Закону, адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.

Згідно з частиною третьою статті 4 Закону, адвокат може здійснювати адвокатську діяльність індивідуально або в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання (організаційні форми адвокатської діяльності).

За приписами статті 26 Закону, адвокату дозволено здійснювати адвокатську діяльність лише на підставі договору про надання правової допомоги.

Під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватися присяги адвоката України та правил адвокатської етики (пункт 1 частини першої статті 21 Закону).

Відповідно до статті 15 Закону, адвокатське об'єднання є юридичною особою, створеною шляхом об'єднання двох або більше адвокатів (учасників), і діє на підставі статуту. Адвокатське об'єднання є стороною договору про надання правової допомоги. Від імені адвокатського об'єднання договір про надання правової допомоги підписується учасником адвокатського об'єднання, уповноваженим на це довіреністю або статутом адвокатського об'єднання. Адвокатське об'єднання може залучати до виконання укладених об'єднанням договорів про надання правової допомоги інших адвокатів на договірних засадах. Отже, мінімальна чисельність адвокатського об'єднання складає два учасники.

Частиною першою статті 28 Закону адвокатському об'єднанню заборонено укладати договір про надання правової допомоги у разі конфлікту інтересів.

Конфлікт інтересів це суперечність між особистими інтересами адвоката та його професійними правами і обов'язками, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість під час виконання адвокатом його

професійних обов'язків, а також на вчинення чи невчинення ним дій під час здійснення адвокатської діяльності (стаття 1 Закону).

Крім того, адвокату забороняється укладати договір про надання правової допомоги і він зобов'язаний відмовитися від виконання договору, укладеного адвокатом, адвокатським бюро або адвокатським об'єднанням, у разі, якщо виконання договору може суперечити інтересам адвоката, членів його сім'ї або близьких родичів, адвокатського бюро або адвокатського об'єднання, засновником (учасником) якого він є, професійним обов'язкам адвоката, а також у разі наявності інших обставин, що можуть призвести до конфлікту інтересів (пункт 6 частини другої статті 28 Закону).

Питанням неприпустимості конфлікту інтересів присвячені статті 9, 20 Правил адвокатської етики, затверджених Установчим з'їздом адвокатів України від 17 листопада 2012 року (далі – Правила).

Так, згідно статті 20 Правил, адвокат не має права прийняти доручення, якщо інтереси клієнта об'єктивно суперечать інтересам іншого клієнта, з яким адвокат зв'язаний договором про надання правової допомоги, або якщо є розумні підстави вважати, що передбачуваний розвиток інтересів нового і попереднього клієнта призведе до виникнення конфлікту інтересів; адвокат не має права прийняти доручення також, якщо конфлікт інтересів пов'язаний з тим, що адвокат отримав від іншого клієнта конфіденційну інформацію, що охоплюється предметом адвокатської таємниці або захищається законодавством в інший спосіб, що має перспективу бути використаною при наданні правової допомоги новому клієнту.

Слід зазначити, що положення статей 46-48, 78 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), що закріплюють основні засади участі захисників у кримінальному провадженні та підстави для їх відводу, не вказують будь-яких інших обставин у частині неправомірності дій захисника, окрім тієї, що інтереси особи, яку адвокат захищав раніше, не можуть суперечити інтересам тієї особи, яку він планує захищати в майбутньому.

Крім того, КПК України ніяким чином не обмежує прав захисників, які входять до складу адвокатського об'єднання. Враховуючи наведене, у кожному конкретному кримінальному провадженні слід з'ясовувати наявність/відсутність конфлікту інтересів, обставин визначених статтею 48 КПК України та підстав для відводу захисника (представника), встановлених статтею 78 КПК України та обов'язково дотримуватись вимоги: адвокатське об'єднання не може доручати одному адвокату здійснювати захист різних за процесуальним статусом осіб.

Таким чином, адвокати, які є учасниками одного адвокатського об'єднання мають право в одному кримінальному провадженні на стадії досудового розслідування представляти інтереси (бути захисниками) потерпілого та підозрюваного за умови відсутності конфлікту інтересів, обставин, визначених статтею 46 КПК України та відсутності підстав для відводу захисника (представника), встановлених статтею 78 КПК України.